

Tillstånd och upplysning

Lantbrukarnas Ekonomi AB (LEAB)
105 33 Stockholm
SVERIGE

Ansökan om nöddispens på växtskyddsområdet för Stabilan 750 SL

1 Beslut

Kemikalieinspektionen bifaller ansökan om dispens från kravet på produktgodkännande för nedanstående produkt.

Produktnamn	Stabilan 750 SL
Regnr	5408
Gäller från och med	1 augusti 2024
Gäller till och med	29 november 2024

Den som använder Stabilan 750 SL ska uppfylla de kunskapskrav som gäller för användning av växtskyddsmedel i klass 2 L.

Specificerade användningsvillkor framgår av beslutsbilagan.

1.1 Produktens klassificering och märkning

Följande uppgifter om klassificering och märkning framgår av produktgodkännandet.

Piktogram	 GHS07 GHS05
Signalord	Varning

Faroangivelser	H290 Kan vara korrosivt för metaller H302 Skadligt vid förtäring H312 Skadligt vid hudkontakt H412 Skadliga långtidseffekter för vattenlevande organismer EUH401 För att undvika risker för människors hälsa och för miljön, följ bruksanvisningen.
Skyddsangivelser	P234 Förvaras endast i originalbehållaren. P280 Använd skyddshandskar och skyddskläder. P301 + P330 + P312 VID FÖRTÅRING: Skölj munnen. Vid obehag, kontakta GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare. P362 + P364 Ta av nedstänkta kläder och tvätta dem innan de används igen. P501 Innehållet lämnas till godkänd avfallsmottagare. SP1 Förorena inte vatten med produkten eller dess behållare.

1.2 Sammanställning över alternativa metoder

Efter avslutad odlingsäsong ska ni lämna in en sammanställning till Kemikalieinspektionen över vilka strategiförsök som genomförts under 2024. Sammanställningen ska beskriva hur information från försöken kan bidra till att undvika behov av dispens.

Sammanställning ska lämnas in till oss senast 1 december 2024.

2 Beskrivning av ärendet

Vi fick in er ansökan om dispens den 15 juli 2024.

Sökande	Lantbrukarnas Ekonomi AB (LEAB) 105 33 Stockholm SVERIGE
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Stabilan 750 SL
Produktens registreringsnummer	5408
Verksamma ämnen	Klormekvatklorid ¹
Funktion	Tillväxtreglering
Sökt användningsområde	Tillväxtreglering i odlingar av julstjärnor (<i>Euphorbia pulcherrima</i>) i växthus

¹ Kommissionens Genomförandeförordning (EU) 2023/1757 av den 11 september 2023 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller förlängning av godkännandeperioden för de verksamma ämnena bensulfuron, klormekvat, klorotoluron, klomazon, daminozid, deltametrin, eugenol, fludioxonil, flufenacet, flumetralin, fostiazat, geraniol, MCPA, MCPB, propakizafop, prosulfokarb, kizalofop-P-etyl, kizalofop-P-tefuryl, natrium- 5-nitroguaiakolat, natrium-o-nitrofenolat, natrium-p-nitrofenolat, sulfurylfluorid, tebufenpyrad, tymol och tritosulfuron

Ni ändrade er ansökan under handläggningens gång.
Vi har hört jordbruksverket innan vi fattade beslut.

2.1 Era motiv till ansökan om dispens

Julstjärnor kräver retardering för att klara kvalitetskraven för försäljning, då de annars inte uppnår den form och det utseende som marknaden kräver. Ni uppger att skörde- och försäljningsbortfallet utan användning av Stabilan 750 SL motsvarar 60 % av julstjärnorna som då blir osäljbara. Värdet på produktionen i sin helhet (enligt statistik från 2023 från Jordbruksverket) motsvarar ca 40 miljoner kr i odlarled, och den uteblivna säljbara skörden skulle då motsvara ett värde på 24 miljoner kr.

Växtskyddsmedlet BASF Cycocel Plus (v.ä. klormekvatklorid) är godkänt för användning som tillväxtreglerare i prydnadsväxter. Ni uppger att produkten har slutat tillverkas och att den inom kort är slut hos såväl distributörer som hos odlare. Det saknas likvärdiga produkter på marknaden som kan fungera som ersättning, substansen anses av odlarna som mycket viktig för användning i odling av julstjärnor där behovet av retardering infaller under senare delen av juli.

Av de retarderingsmedel som finns tillgängliga för prydnadsväxter, t.ex. Caryx (mepikvatklorid + metkonazol), Bonzi (Paklobutrazol), Regalis Plus (Prohexadion Kalcium) och Alar (daminozid) har skador visat sig uppkomma då de används i odling av julstjärnor. Detta i form av avfärgning av blommor/högblad eller alltför kraftig tillväxthämmande effekt på julstjärnor så att de får ett dvärgaktigt och alltför kompakt utseende. Det är också risk för försenad utveckling av blommor/högblad eller ingen bildning av blommor/högblad alls för julstjärnor.

Det verksamma ämnet i Stabilan 750 SL, klormekvatklorid, har visat sig fungera i odling av julstjärnorna. Stabilan 750 SL innehåller samma verksamma ämne som BASF Cycocel Plus, odlarna har därför erfarenhet av användning av ämnet i odling av julstjärnor.

2.2 Er beskrivning av åtgärder för att undvika upprepade dispens

Ni har skickat in en ansökan om UPMA för samma användning som dispensen. Handläggningen av den ansökan har inte påbörjats.

3 Tillämpliga bestämmelser

Ett växtskyddsmedel får endast släppas ut på marknaden och användas om det har produktgodkänts i den berörda medlemsstaten enligt artikel 28 i förordning (EG) nr 1107/2009.² Kemikalieinspektionen får dock i särskilda fall ge dispens från kravet på godkännande och tillåta att ett växtskyddsmedel, under högst 120 dagar, släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan åtgärd framstår som nödvändig på grund av en fara som inte kan avvärjas på något annat rimligt sätt. Det framgår av artikel 53 i förordningen.

4 Kemikalieinspektionens bedömning

4.1 Bedömning av faran

Ni har visat att avsaknaden av tillgängliga medel för att kontrollera tillväxten i julstjärnor kan utgöra ett hot mot växtproduktionen eftersom skörde- och försäljningsbortfallet utan användning av Stabilan 750 SL bedöms uppgå till 60 % av produktionen av julstjärnor. Det motsvarar en förlust på ca 24 miljoner kronor i odlarled, enligt statistik från 2023 från Jordbruksverket.

4.2 Bedömning av alternativ

BASF Cycocel Plus (reg nr 5257) får användas för tillväxtreglering i prydnadsväxter, men produkten går inte att få tag på och är inom kort slut hos såväl distributörer som ute hos odlare.

Caryx (mepikvatklorid + metkonazol), Bonzi (Paklobutrazol), Regalis Plus (Prohexadion Kalcium) och Alar (daminozid) är godkända för tillväxtreglering av prydnadsväxter. Dessa ger dock skador i odlingar av julstjärnor. Skadorna visar sig i form av avfärgning av blommor/högblad eller ingen bildning av blommor/högblad alls. Utseendet kan också påverkas och bli dvärgaktigt samt alltför kompakt.

Vi instämmer i att det saknas rimliga alternativ för att undanröja den fara som beskrivs i er ansökan då de alternativ som finns för retardering av julstjärnor kan orsaka skador på julstjärnor.

---

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG

Vi bedömer även att ni vidtagit åtgärder för att komma ifrån behovet av fortsatt dispens genom att skicka in en ansökan om UPMA för Stabilan 750 SL rörande aktuell användning i julstjärnor.

Kemikalieinspektionen bedömer att ni har visat att faran som beskrivits inte kan avvärjas på något annat rimligt sätt än genom dispens för växtskyddsmedlet Stabilan 750 SL för tillväxtreglering av växthusodlingar av julstjärnor. Att ge dispens framstår därför som nödvändigt.

4.2.1 Förutsättningarna för dispens

En dispens ska i normalfallet endast beviljas en gång. Dispensförfarandet syftar till att hantera faror eller hot som uppkommer sällan och som därmed inte kan förutses. Om problemet är bestående ska ni visa vilka åtgärder ni vidtagit för att undvika behovet av en ytterligare dispens för samma användning. Det kan till exempel handla om att utforma en strategi eller ta fram alternativa bekämpningsmetoder för att åstadkomma en långsiktig lösning.

Om en fara riskerar att upprepas eller utgör ett återkommande problem ska inte dispensförfarandet användas för att lösa problemet. Ni har ansökt om en UPMA för användningen som dispensen avser.

Kemikalieinspektionen bedömer att genom att inkomma med den ansökan vidtar ni åtgärder för att komma ifrån behovet av framtida dispens.

4.3 Motivering av villkor

Enligt EU-kommissionens vägledningsdokument SANCO/10087/2013 rev 1³ ska skyddet av hälsa för människor och djur samt för miljön säkerställas, så långt som möjligt innefattande kraven i förordning 1107/2009 och med de enhetliga principerna för utvärdering och godkännande av växtskyddsmedel.

Kemikalieinspektionen har gjort bedömningen att användningen i den här ansökan kan baseras på bedömning av risker för hälsa och miljö gjord på produkten BASF Cycocel Plus. Vi bedömer att användningen inte förväntas medföra några oacceptabla effekter för hälsa eller miljö om användningen sker i enlighet med villkoren i bilagan.

---

³ Guidance on emergency authorisations according to article 53 of Regulation (EC) No 1107/2009

4.3.1 Bedömning av alternativ

BASF Cycocel Plus är ett alternativ som är godkänt för samma användning som dispensen avser. Finns BASF Cycocel Plus att få tag på, ska den användas i första hand. Kemikalieinspektionen beslutar därför att den som ska använda tillväxtreglerare i växthusodlingar av julstjärnor i första hand ska använda BASF Cycocel Plus och att Stabilan SL 750 endast får användas om BASF Cycocel Plus inte går att få tag på.

4.3.2 Bedömning av hälso- och konsumentrisker

Kemikalieinspektionen bedömer att exponeringen vid utvattning täcks av den bedömning som gjorts för handhållen spruta. Vid den bedömningen identifierades risker med användningen och skyddshandskar och skyddskläder ska därför användas vid hantering av produkten samt vid arbetsmoment som innebär risk för kontakt med brukslösning.

4.3.3 Bedömning av miljörisker

Kemikalieinspektionen har gjort en samlad bedömning av ämnets toxicitet, persistens samt spridning och då bedömt att risken för miljön är acceptabel då produkten används i växthusodling av julstjärnor.

4.3.4 Slutsats

Kemikalieinspektionen bedömer att avsaknaden av BASF Cycocel Plus utgör ett hot mot växtproduktionen av julstjärnor i växthus och det saknas lämpliga alternativa sätt att avvärja faran. Vi bedömer att faran utgör ett särskilt fall och inte är resultatet av ett permanent återkommande växtskyddsproblem.

Er ansökan om dispens ska därför bifallas med de villkor som framgår av bilagan.

5 Upplysningar

Om produkten är godkänd i en annan medlemsstat inom EU finns det möjlighet för innehavaren att ansöka om produktgodkännande i Sverige genom ömsesidigt erkännande enligt artikel 40 i förordning (EG) nr 1107/2009. Under vissa förutsättningar finns samma möjlighet för till exempel jordbruksorganisationer.

Om produkten redan är godkänd i Sverige för viss användning finns möjlighet att ansöka om utvidgat produktgodkännande för mindre användningsområde enligt artikel 51 i förordning (EG) nr 1107/2009.

5.1 Årlig redovisning av mängduppgifter

För växtskyddsmedel finns krav på redovisning av överlåten mängd för användning på den svenska marknaden. Kravet omfattar även den som innehaft en dispens.

6 Att överklaga

Ni kan överklaga vårt beslut till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, men ni ska skicka överklagandet till Kemikalieinspektionen. Ni kan skicka överklagandet med post eller e-post.

Adress

Kemikalieinspektionen
Box 2
172 13 Sundbyberg

E-postadress

kemi@kemi.se

Vi måste få överklagandet inom tre veckor från den dag då ni tog emot beslutet.

Förklara hur ni vill att beslutet ska ändras och varför. Överklagandet ska dessutom innehålla följande uppgifter:

- Diarienummer och datum för beslutet som överklagas
- namn, företag eller organisation
- personnummer eller organisationsnummer
- postadress och e-postadress
- telefonnummer (hemligt telefonnummer behöver bara lämnas om domstolen begär det)
- om ni har ett ombud ska ni även ange ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer.

Vi avgör om överklagandet kommit in i rätt tid och om beslutet ska ändras innan vi skickar det till mark- och miljödomstolen.

7 Beslutande

Beslutet har signerats digitalt och saknar därför underskrift.

Bilagor:

- Bilaga – Villkor för användning